

המלך הקטן

צייר
הנס פללר

כתב
פריץ ון אוסטיני

זה היה מזמן. בתקופה בה עוד אפשר היה לעשות כישופים (מה שהיום אסור בהחלט) חיה מלכה בשם אמלדה. היא הייתה טובת לב ובעלת מידות טובות, אך מאוד, מאוד אומללה, כי חיתנו אותה עם מלך שלא אהב אותה, היה גס רוח ולא היה נחמד. אבל כשהמלך הזה נהרג במלחמה, מצבה של המלכה היה עוד יותר גרוע. כי אמו של המלך, הגברת אמארה הייתה עדיין שם, וזו הייתה מכשפה של ממש, ועוד רעה מאוד! היא הטרידה את המלכה אמלדה וגם את בתה, הנסיכה הולדינה, עשתה להן כישופים ואמרה למלכה:

"את בכית כל הזמן כי הבן שלי לא התאים למה שרצית. עכשיו לבת שלך אשיג בעל כזה שהיא תבכה כל הזמן.

המלכה אמלדה פחדה מאוד, כי חמותה הרעה הייתה מסוגלת לכל. היא כבר פעם הפכה את ארוסת המלכה, מלך ארץ נירוניה השכנה, לנחש, כדי שאמלדה תהיה חופשית ותתחתן עם בנה של המכשפה. אמנם לכך דרושים היו קסמים וכישופים מיוחדים, אבל אלה לא חסרו לה, וכמה שלא בכתה המלכה, המכשפה הצליחה לחתן אותה. כי למכשפה היה הסכם עם השטן וזה היה צריך לעשות את הכל שהיא דרשה, ואלה היו כמובן רק דברים רעים.

המלך של נירוניה היה אלמן והיה לו בן קטן, פידלין הצעיר. כשהמלך כושף ונעלם כליל מעיני עמו, המלכה אמלדה חשבה שפידלין יתאים מאוד לבתה הולדינה.

אך המכשפה אמרה החליטה: "לא אתן לך לשמוח. המלך הזה לא יהיה גדול כלל" והיא אמרה בהסתר את הכישוף האיום, וכישפה את המלך פידלין הקטן ואת כל ילדי ארץ נירוניה כך, שהם לא גדלו יותר. הם כולם נשארו קטנים, כל אחד כפי שהיה. ואפילו הילדים הגדולים הצטמקו והיו קטנים, ממש גמדים. והמלך פידלין עצמו, כשכבר היה מבוגר ובגיל נישואים, הגיע לאיש מבוגר רק עד הברכיים.

כשהנסיכה הולדינה הייתה בת חמש-עשרה, אמא שלה חלתה, וכשהרגישה שהמוות קרוב, קראה לבתה למיטתה ואמרה תוך דמעות:

"ילדתי היקרה, אנו מוכרחות להיפרד עכשיו, ואני יכולה להשאיר לך רק שלושה דברים: את הממלכה, שבה תמלכי עכשיו; את החליל הזה, שיש בו קסם: אם תהי בצרה לכי איתו למקום בודד כלשהו ונגני עליו. אז יגיע מישהו שיוכל לעזור לך בעצה; ובסוף: ברכת

THEATRE
P. 100
1957

אמא. אם תרצי להינשא, קחי את מי שיש לו הלב הטוב ביותר, יהיה מראהו אשר יהיה. תהי בטוחה שהוא יביא לך או.."
אז נשמע קול מקלה של המכשפה אמארה מחוץ לחדר והמלכה נדמה. פיה נסגר לתמיד.

עכשיו הנסיכה הולדינה הייתה למלכה, אך כפי שקרה לאמה, כך היה גם לה. אמארה הרעה לא משה ממנה והטרידה אותה כל הזמן בדבריה הרעים. וכשרק יצאה לטייל בסביבה, הביטו האנשים מחלונות ואמרו: "אך, המלכה הצעירה המסכנה!"

הולדינה גדלה והגיע בסוף זמן בו הייתה צריכה להינשא, לפי מנהג העם. אנשי החצר הציעו לה כל מני חתנים: את המלך ברימבוריוס, שהיה שמן מאוד, זקן וסובל מכאבי גב; את הנסיך סטופידיוס מדמלינגן, שהיה כל כך טיפש שהיה צריך לנסות חמש פעמים עד שהצליח לספור עד שלוש; את הנסיך באריבל, שסבל מנוזלת תמידית וליקק את אפו בלשון.

ועוד רבים אחרים הציעו לה אנשי החצר החכמים, אבל שום נסיך יפה ונחמד לא היה ביניהם, וזה מוזר מאוד, כי הרי כל כך הרבה נסיכים יפים יש בעולם!

הולדינה לא רצתה לבחור באף אחד מה חתנים שהציעו לה, אבל סבתא אמרה הציגה לפניה את הדוכס גרימברט, שהיה אמנם נאה בהופעתו החיצונית, אך אדם גרועה באישיותו, עינה אנשים ובעלי חיים, קילל בגסות וכל ערב שתה לפחות חמש פעמים את תכולת מגף ברזל גדול. מובן שלא היו אלה מים, אלא יין חריף. הוא לא בזבז את זמנו לניהול הדוכסות, ורק יצא כל יום לצייד, דרס שדות החיטה של הנתינים ובערבים חגג עם חברים סביב מגף היין שלו.

מובן שהיה לו נוח להתחתן עם בעלת ממלכה כמו זו של הולדינה. אבל כשהמכשפה אמרה הציעה להולדינה את החתן הזה, אמרה הולדינה: "את השתיין הגועלי הזה? לעולם לא!" "את תעשי מה שאני אומרת לך!" אמרה המכשפה "אם תרצי לקחת מישהו אחר, יקרה לך ביום החתונה דבר איום!" וכמה שלא בכתה המלכה הולדינה, הזקנה עמדה על שלה ואיימה עליה באסונות נוראים.

ואז החליטה הולדינה לשמוע בעצתה של אמא. היא לקחה את החליל הקסום, יצאה לגן בו עמדו שיחי ורדים יפים וזרמו מי מעיין.

היא ניגנה מנגינה קטנה על החליל וכבר עם הצלילים הראשונים
הופיע לפניה נחש זהב יפה שאמר בכל מקסים:

"כשקראת לי אני בא.

אמרי מה רצית, ילדה?"

והמלכה סיפרה על המחזר שסבתא המכשפה רוצה להשיא לה,
ושאם לא תקח אותו לבעלה יקרו דברים איומים.

והנחש אמר:

"הוא איש גרוע, הוא אדם רע

אל תקחי אותו, תהי אמיצה

תחזיקי מאמץ, תראי כבר

בסוף הכל יסתיים נהדר."

והנחש עוד אמר להולדינה שאין לה ממה לפחד. הוא הנחש אוהב
אותה, ויגן עליה בפני המכשפה הרעה. הנחש הסתלק מהר, והיא

רק שמעה את רעש הדשא שבו הוא זחל.

ומיד באה גם המכשפה: "מה את עושה כאן. אין זמן לנגינה. לכי

מכאן!"

אבל הולדינה הרגישה טוב יותר. היא ידעה שיש עכשיו מי שדואג לה ולא פחדה יותר מהאישה הרעה. וכל פעם שהציגו לפניה מחזר חדש, הלכה להתייעץ עם נחש הזהב.

יום אחד ראתה אותה שוב במכשפה במקום האהוב עליה, ליד המעיין.

"בואי מהר לארמון. הגיע שליח ממלך אחד. זה איש נאה, תראי שהוא ימצא חן בעיניך! ה-ה-ה-ה!"

המלכה הפרצה בבכי, אך לא הייתה לה ברירה. היא הלכה לאולם הקבלה בארמון כדי לפגוש את השליח. אך רק בקושי יכולה להתאפק ולא לצחוק: השליח היה איש קטנטן, לא גבוה יותר מילד בן שלוש. הוא הביא למלכה את תמונתו של המלך שלו וגם איגרת, בה המלך ביקש את ידה של הולדינה. התמונה של המלך פידלין, כי זה היה המחזר, לא מצאה חן בעיניה של הולדינה, אבל מהאיגרת הסיקה שכתב אותה איש טוב לב. נכתב שם: "לפני שאציע את עצמי להוד מלכותך, אני רוצה להבהיר: אינני גבוה יותר מהשליח, הדוכס פיקוליני, שמביא לך את האיגרת. אך אם תרצי בכל זאת להכיר אותי, אני מוכן לבוא אליך בעצמי."

J.M.W. Turner
1862

חתונה עם בעל כל כך נמוך לא משכה במיוחד את המלכה הולדינה, והיא ביקשה קצת זמן למחשבה. היא גם לא רצתה מיד לסרב כדי לא לפגוע באדם, שנראה לה טוב-לב כל כך. היא דאגה לשכן את הדוכס פיקוליני עם הפמליה שלו ולשרת אותם כראוי. הדוכס יכול היה לישון במיטה בה היא עצמה ישנה ויכול היה גם לאכול ליד שולחן קטן, שלידו היא אכלה כילדה קטנה.

אך הסבתא הרעה צחקה ממנה: "נו, איך מוצא חן בעיניך המלך הננס? אדם נאה, נכון? קחי אותו, זו עצתי. תוכלי לשים אותו בסל כשתלכי לטייל איתו."

הולדינה לא ענתה, אך סגרה את עצמה בחדריה. היא לא ידעה למה, אבל מאז פגישתה עם נחש הזהב היא חשבה תמיד על אמא שלה, ואל המילים האחרונות שלה. היא ישבה לפני המראה וסרקה את שערותיה הערמוניות, אחרי שהורידה את הפיה הנוכרית שחייבת הייתה לכבוש להופעה הרשמית, ושכל כך הכבידה עליה. ואז שמעה כאין לחש לידה. קול נמוך לחש: "אך הוא איש כל כך טוב. המלך הטוב ביותר בעולם."

"הוא לא רק המלך הטוב ביותר. הוא גם האדם הטוב ביותר בעולם כולו" ענה קול לחש שני "בארצו אין עוני וצער ולא דמעות או שנאה."

"והוא גם אדם אמין ביותר" אמר שוב הקול הראשון.
"הוא יהיה הבעל הטוב ביותר שרק ניתן לחשוב" אמר שוב הקול השני.

המלכה הצעירה הביטה סביב ובאותו רגע שני גמדים קטנים נעלמו אחרי וילון. אבל מה ששמעה הביא אותה למחשבה מחדשת. היא לא יכלה לישון באותו לילה ושמעה שוב את קולה של אמא: "הוא יביא לך.א..". בוודאי "אושר" רצתה לומר המלכה.
אך האם יהיה זה אושר לחיות עם בעל שניתן לשאת אותו בסל?
הרי המלכה צריכה גם להופיע עם הבעל שלה. לילה שלם הייתה שקועה במחשבותיה וכשהאיר היום היא רצה עם חליל הקסמים שלה לגינה והמעייין ושם ניגנה תווים אחדים. מיד הופיע נחש הזהב. הוא זחל בדשא וכשהמלכה הצעירה סיפרה לו את מחשבותיה ענה:

"קחי אותו בלי לחשוב
הוא הגון והוא איש טוב
האהבה על כישוף תגבר
וסוף של רעים יהיה מר."

בהזדמנות זו סיפר לה הנחש שהוא יודע כבר לאן הולכת המכשפה בליל ירח ונעלמת ליומיים. הוא בפעם הבאה יעקוב אחריה ומקווה

למצוא איפה היא מבלה את לילות הכישופים. לכל כישוף אפשר למצוא כישוף-נגד, זה הכלל הידוע בעולם כולו. ובמילותיה של אמא הולדינה צריכה להאמין. בזה שוב נעלם הנחש בדשא.

למחרת כתבה הולדינה למלך פידלין שהיא שמעה עליו הרבה דברים טובים, וש אחרי שיקול היא מזמינה אותו. ועוד כתבה שאין לו צורך להתבייש בקומתו הקטנה, והיא רוצה להכיר אותו ותשתדל גם לאהוב אותו.

הסבתא המכשפה כעסה וקיללה והבטיחה שהיא תעשה את החתן כל כך קטן שניתן יהיה להכניסו לקליפת אגוז, ושהיא תעשה את הולדינה גבוהה כמו מגדל. היא הייתה עושה זאת כבר מזמן, אך לא יכלה, כי עדיין הירח לא היה מלא, ורק בירח מלא היה לה כוח כישוף, וגם זאת רק עד חצות.

כמה ימים מאוחר יותר הגיע המלך פידלין לארמונה של הולדינה. עשרים סוסים, כל אחד בגודל של כלב קטן, משכו את המרכבה שלו, שהייתה כולה זהב. שומרים ומלווים רבים רכבו על ידה, לבושים בבגדים מפוארים. באו גם נתינים אחדים, אנשי עיר ואיכרים, שרצו לברך את המלכה, אולי כלתו העתידה של המלך שלהם.

בפמליה לא היו כלל לוחמים, כי לא היו כאלה בכל ארץ נירוניה. בארץ זו שרר שלום ועל המלך הקטן אפילו לא שמרו שומרים, כי איש לא רצה להרע לו. גם שוטרים לא היו בניירוניה, כי לא נמצא בה אף פושע או גנב אחד.

אך גם ללא נשק התהלכה בה הגיע המלך פידלין הייתה מרשימה מאוד והיא מצאה חן מאוד בעיניה של המלכה הולדינה. אמנם המחזר שלה מצא פחות חן בעיניה כי היה באמת קטן מאוד, למרות שבעינו יכלה לראות טוב-לב. קשה היה לה לחשוב שאיש בגודל של ילד יהיה בעלה, כשהיא אישה בוגרת ולכל נשים אחרות יש בעלים בגודל רגיל. אבל היא השתדלה להתייחס בנימוס למלך הקטן, וחשבה כל הזמן על דבריה של אמא, שהבטיחה לה אושר. היא גם פגשה עוד מספר פעמים את נחש הזהב, שהופיע לפעמים בין הספרים או מאחורי וילונות, ושמעה את קולו האומר:

"על דברי אמא שמחי"

עוד באושר רב תהי"

או לפעמים:

חשבי הפעם, וזה הכל

גדול יהיה קטן וקטן גדול."

בסוף הולדינה ענתה למלך הקטן והסכימה להינשא לו והבטיחה לו להיות אישה אמיצה ונאמנה.

המכשפה אמנם צחקה מהם, אך לא יכלה לעשות כלום, כי לירח מלא חסרו עוד ימים אחדים.

וכך הולדינה והמלך פידלין התארסו. נערכה חגיגה גדולה ונשף ריקודים. אמנם אנשי החצר לעגו קצת לזוג לא שווא בגובהו, אך רק כשאלה לא שמעו אותם.

אבל המלך הקטן ראה דמעות בעיניה והרגיש שהיא עצובה ביותר, והבין שזאת בגלל שהוא נמוך כל כך.

אחרי החגיגה, ואחרי שנגמרו כבר זיקוקי-די-נור וכבו כל כדורי האש ומזרקות זוהרות הוא יצא בשקט לגן והתיישב שם כדי לחשוב.

ואז שמע קול עדין האומר:

"הי, בני האהוב!"

הוא הביט וראה לפניו את נחש הזהב שוכב בדשא.

והנחש אמר: "שים לב בני! מחר ליל ירח מלא. בוא מחר בלילה, עוד

לפני חצות, לביתן הקטן שעומד שם, בגן, בין העצים הגבוהים. שם

תכין סבתא המכשפה כישוף איום. אבל אם יש לך אומץ, לא יקרה לך כלום וכמה שזה יראה איום, הכל יצא בסוף לטובה."

המלך פידלין התעודד מדבריו של הנחש וחזר לאורחים שלו, והיה שמח והתנהג בנועם כזה שכולם אמרו: "אמנם קטן אבל נחמד!" והמלכה הולדינה כמעט והתחילה לאהוב אותו.

הגיע ערב של הירח המלא. עוד לפני חושך יצאה המכשפה אמארה מהבית המכושף שלה. היא השתדלה לא להתגלות, אך מאוחר יותר סיפרו שני שומרים שהכירו אותה לפי אופן הליכתה והמקל העקום עליו נשענה כשהלכה.

הזקנה הלכה דרך הגן, הגיעה לשטח סלעי ומלא אבן, והתחילה לטפס במורד ההר. אך אחריה זחל תמיד נחש הזהב. בסוף הגיעה המכשפה אל פסגת ההר, ושם התחילה למלמל לחשים והשבעות איומות, עד שאפילו הנחש רעד. בסוף נשמע קול מחריד: "מתועבת! מה תרצי ממני הפעם? האם אין לך מספיק חטאים על מצפונך?"

"את הדאגה הזו תשאיר לי" ענתה הזקנה "אני יודעת שאצטרך בסוף להיענש באש הגיהנום שלך. אך עכשיו עליך למלא את תנאי ההסכם שבנינו. אני רוצה לעשות את המלך פידלין קטן כמו זבוב

ואת המלכה הולדינה גבוהה כמו מגדל כנסיה. אזי יוכל שניהם לשמוח. הי-הי-הי"

"טוב" ענה הקול המחריד "מחר בבוקר תוכלי לכשף את השניים האלה. אבל קודם עליך לבצע על מה שהסכמנו כבר. למשך הלילה תהפכי ליצור מכוער, נמוך וחסר כל הגנה ותזחלי על האדמה. ואם יקרה לך דבר מה באותו הזמן, זאת בעיה שלך."

"סמוך שאדע להסתתר כך שלא יענה לי כל רע" ענתה הזקנה. נשמע אז רעם חזק, ובמקום בו עמדה המכשפה אמרה ישבה עכשיו קרפדה מכוערת, שהביטה בעיניים ירוקות על העולם סביב. ובאותו הרגע נחש הזהב תפס אותה בלסטות החזקות שלו, ולמרות שהיא צעקה כמו מטורפת הביא אותה מהר לגן, שם ליד הבקתה, תחת העצים, חיכה המלך פידלין.

בבקתה עמד סיר גדול, בו המכשפה רצתה לבשל את המשקה המכושף, שבו הייתה הופכת את פידלין ואת הולדינה, כפי שביקשה.

הנחש התקרב וזרק את הקרפדה לתוך הסיר, והכל התחיל לרתוח, וצעקות הקרפדה נעשו חלשות יותר ויותר.

בסוף מהסיר התרוממה אש כחולה בה רקדו זיקוקי זהב. הופיע עשן כחול ובו רוחות רפאים, שפלטו קללות אימות על המכשפה הרעה. העשן הכחול התרומם לארובה וניתן היה לשמוע את הזעקות של נשמתה של המכשפה המובלת לשאול.

המלך הקטן נראה חיוור אך היה איש אמיץ ולא נבהל, והביט ישר בפני רוחות הרפאים. הוא שמע את נחש הזהב לוחש: "עכשיו בקש מה שרק תרצה!" ואז שאל המלך: "איך אוכל להיות לאיש רגיל, שיתאים בגודלו לכלה שלי?"

והרוחות הסבירו לו.. מה? זה יסופר מאוחר יותר. בינתיים נשמע צלצול חצות והרוחות נעלמו. המלך הקטן חזר לארמון. כשהרוזן פיקוליני שאל אותו איפה היה, הסביר: "הלכתי לטייל קצת בגן לאור הירח. זה היה מעניין מאוד." החתונה התקיימה כעבור שבועיים. המלכה הולדינה התחתנה עם המלך הקטן, למרות שהוא עדיין לא גדל. היא כל יום למדה את התכונות הטובות שלו והעריכה אותו יותר. נכון שעדיין לא קיבל ממנה נשיקה, אפילו כאשר סיפר לה איך היא השתחררה לתמיד מהחמות המכשפה.

עברה החתונה והמלכה הצעירה לבשה שמלה ירוקה חדשה, כי באותו הערב הם התכוונו לנסוע לנירווניה, כדי שהיא תופיע שם כמלכה חדשה.

מרכבה מפוארת באה לקחת אותם לשם והזוג הצעיר התיישב בה. אך במושב האחורי שכב נחש הזהב, אותו הם לקחו איתם. הם נסעו בלילה, באור הירח המלא, ושתקו.

הולדינה הביטה בבעלה המלך וראתה כי דמעה זולגת מעינו. היא שאלה: "מדוע אתה עצוב כל כך, בעלי?"

"אך, הולדינה מתוקה שלי" ענה "אני חושב כל הזמן על החמות שלך וכמה רע לה היום באש הגיהינום התמידית. היא אמנם הייתה אישה רעה, אבל הכישוף היה תאוה שלה, ואנו כולנו הרי חוטאים. הייתי רוצה לדליק נר תמיד לנשמתה."

באותו רגע הרגישה האישה הצעירה בטוב-לבו האיין-סופי של בעלה ונעשה לה חם על הלב. היא חיבקה אותו פתאום ואמרה: "פידלין היקר שלי! הרי אתה הטוב שבאנשים בכל העולם" ונישקה לו בחום. ואז זה קרה. המלך הצעיר התחיל לגדול בזרועותיה וכשהיא, קצת מבוהלת, הביטה עליו, ראתה לפניו בחור צעיר ויפה יותר מכל מה שרק חלמה.

© 1998
P. S. P. P.
M. S. P.

והוא חייך ואמר: "זהו זה!"
"זהו מה?"

"זה מה שאמרו לי הרוחות. אם אישה צעירה תנשק לי מרצונה החופשי, ורק מאהבה טהורה, באותו רגע יפוג הכישוף שהוטל עלי." "וגם עלי!" שמעו פתאום מהמושב האחורי. הם ראו שבמקום בו מונח היה קודם נחש הזהב ישב עכשיו אדם מבוגר, לבוש בגדי מלכות והוא אמר: "אני האבא שלך, פידלין. המכשפה הרעה אמארה כישפה אותי כי רציתי להתחתן עם אמלדה, אמא של הולדינה. עכשיו פג הכישוף. אני אקח עכשיו את ניהול ממלכה נירוניה ואתה תשאר בממלכה של הולדינה ותסייע לה למלוך שם. וכשאמות, תקבל גם את ממלכתי."

וכך גם היה. ובניירוניה הייתה שמחה גדולה, כי הננסים שבממלכה זו הפכו לאנשים בגודל רגיל. אבל לא כולם יחד. כל יום אחד. כי אחרת חייטי הממלכה לא יכולים היו להספיק ולתפור את הבגדים עבורם.

הולדינה ופידלין משלו באושר ובשמחה, וכשנולד להם בן או בת, המלך מניירוניה בא תמיד והביא לנכדם דברים נהדרים שונים.